

## Начало>Предприемане на съдебни действия>Медиация>Медиация в държавите от ЕС Медиация в държавите от ЕС

### Франция

Вместо по съдебен ред даден спор може да бъде разрешен чрез медиация. Става дума за алтернативна форма на уреждане на споровете, при която медиатор помага на страните да постигнат съгласие. Правителството и юристите във Франция осъзнават предимствата на медиацията.

#### Към кого да се обърне?

Във Франция не съществува централен или правителствен орган, който да отговаря за регулирането на професията на медиатора. Понастоящем не се предвижда създаването на такъв.

Съществуват обаче неправителствени организации, работещи в областта на семейната медиация:

**APMF (Association Pour la Médiation Familiale — Асоциация за семейна медиация)** - през 2012 г. е наброявала 700 членове, повечето от които са семейни медиатори. Тя предлага указател на медиаторите по региони, който е лесно достъпен.

**FENAMEF (Fédération Nationale des Associations de Médiation Familiales — Национална федерация на асоциациите за семейна медиация)** — през 2012 г. е обхващала повече от 480 места за срещи за семейна медиация и предоставя указател, в който са описани услугите по медиация.

Можете да направите справка и в сайтовете на следните организации:

**CMAP (Centre de Médiation et d'Arbitrage de Paris — Център за медиация и арбитраж на Париж)** се занимава със съдебни спорове между (големи) предприятия.

През 2012 г. **IEAM (l'Institut d'Expertise, d'Arbitrage et de Médiation — Институт за експертиза, арбитраж и медиация)** е обединявал повече от 100 вещи лица, извършващи извънсъдебни и съдебни експертизи в областта на икономиката и финансите, правото и данъчните въпроси, медицината, строителството и благоустройството, промишлеността, добива на суровини и транспорта.

**FMCML (Fédération des Médiateurs et Chargés de Mission libéraux — Федерация на медиаторите и на професионалните координатори на проекти, упражняващи свободна професия)** — обединява стотина експерти, чиято дейност в областта на медиацията допълва експертната им дейност в редица области (строителство, недвижими имоти, промишленост, услуги, търговия, социални въпроси и данъчно облагане, информационни технологии, околна среда, както и въпроси, свързани с медицината и парамедицината).

През 2012 г. **FNCM (Fédération Nationale des Centres de Médiation — Национална федерация на центровете за медиация)** е включвала 79 центъра за медиация към адвокатските колегии, структурирани по региони. Членовете ѝ са предимно адвокати, а федерацията се ползва с подкрепата на Висшия адвокатски съвет (*Conseil national des barreaux*), като има множество връзки в съдебната сфера. От нейния уебсайт може да бъде изтеглен указател.

**ANM (Association Nationale des Médiateurs — Национална асоциация на медиаторите)** е създадена през 1993 г., като през 2012 г. нейни членове са били около 20 асоциации и около 300 членове, групирани в 11 регионални делегации. Тази асоциация е разработила Национален етичен кодекс за медиатори. От нейния уебсайт може да бъде изтеглен указател.

#### В кои области е допустимо прибягването до медиация и/или то е най-често срещано?

Съгласно френското право страните могат да прибягват до медиация във всички области на правото, при условие че тя не накрънява **нормите на обществения ред, които уреждат социалното и икономическо поведение** (*ordre public de direction*). Така например няма да е възможно да се сключи споразумение чрез медиация, за да се заобиколят императивните норми относно брака или развода.

Медиация се прилага предимно в областта **на семейните дела** (пред съдия по семейни дела, чрез посредничеството на семеен медиатор (*médiateur familial*)), както и при **дела с малък материален интерес** (дела пред мирови съд или пред районен съд чрез посредничеството на помирител (*conciliateur de justice*)).

#### Какви правила трябва да бъдат следвани?

##### Прибягване до медиация

Прибягването до медиация се извършва само с **предварително съгласие на страните**.

Когато обаче вече има образувано съдебно производство „съдът, пред когото даден спор е отнесен за разрешаване, може със съгласието на страните да посочи трето лице, което да ги изслуша и да съпостави гледните им точки, за да им позволи да намерят разрешение на спора, който ги противопоставя“ (член 1311 от Гражданския процесуален кодекс).

При определяне как ще се упражняват родителските права или при постановяване на временни мерки по бракоразводно дело съдът също така може да укаже на страните да посетят информационна среща относно медиацията, като тя е безплатна за страните и не може да бъде предмет на някаква особена санкция (членове 255 и 373210 от Гражданския кодекс).

С Постановление (*ordonnance*) № 20111540 от 16 ноември 2011 г. Директива 2008/52/ЕО на ЕС се транспонира във френското право. Директивата установява рамка, предназначена да улеснява уреждането на спорове между страните по взаимно съгласие с помощта на трета страна, в случая медиатор. С постановлението се разширява обхватът на разпоредбите на директивата, така че той да обхваща не само трансграничната медиация, но също така медиацията вътре в страната, с изключение на спорове, свързани с трудови договори или административноправни спорове, свързани с упражняването на суверенната власт на държавата (*droit administratif régalién*).

С постановлението от 16 ноември 2011 г. се изменя закона (*loi*) от 8 февруари 1995 г. с цел да се въведе обща правна уредба в областта на медиацията. С него се дава определение на понятието медиация, посочват се условията, на които трябва да отговаря медиаторът, и се потвърждава принципът на поверителност, който е от съществено значение за успеха на процеса на медиация.

В постановлението се потвърждава принципът, съгласно който на всеки етап от производството съдията, пред когото даден спор е отнесен за разрешаване, може да определи медиатор, който на практика може да бъде и помирител (*conciliateur de justice*). Съдията обаче няма право да делегира на медиатор предварителните опити за помирение при бракоразводни дела и дела за съдебна раздяла (*séparation de corps*). Съгласно постановлението, когато съдът не е получил съгласието на страните за провеждане на медиация, той може да им укаже да се срещнат с медиатор с цел да им бъдат обяснени целта и начинът, по който протича медиацията. Понастоящем тези информационни срещи могат да се провеждат само от помирители и семейни медиатори.

С декрет (*décret*) № 201266 от 20 януари 2012 г. за прилагане на горепосоченото постановление от 16 ноември 2011 г. в Гражданския процесуален кодекс се въвежда дял пети (*Livre V*) относно уреждането на спорове по взаимно съгласие с цел ясно да се регламентират правилата, уреждащи договорната медиация или помирение, както и тези, уреждащи споразуменията за уреждане на спора по взаимно съгласие (*procédure participative*). Дял V съответства на раздел VI от Кодекса, посветен на въпросите, свързани с помирието, и на раздел VI *bis*, посветен на въпросите, свързани с медиацията. Декрет (*décret*) № 78381 от 20 март 1978 г. е изменен и понастоящем включва единствено разпоредбите относно работата на помирителя.

#### **Нормативна уредба на медиацията**

Няма национален кодекс за поведение на медиаторите.

Търговско-промишлената камара на Париж (*Chambre de commerce et d'industrie de Paris*) е разработила кодекс за добро поведение и контролира спазването му.

В областта на семейното право в качеството си на преки членове на двете федерации на семейните медиатори — **Асоциацията за семейна медиация (APMF)** и **Националната федерация на асоциациите за семейна медиация (FENAMEF)**, или въз основа на членството в тях на организацията, която ги наема, семейните медиатори се придържат към **етичните кодекси или хартите** на тези федерации. Тези кодекси или харти включват правилата за професионална етика при семейна медиация, приети на 22 април 2003 г. от Националния консултативен съвет по семейна медиация на Франция (*Conseil National Consultatif de la Médiation Familiale, CNCMF*). Съгласно посоченото на нейния уебсайт „Асоциацията за семейна медиация (APMF) въвежда етичен кодекс за упражняване на професията, който определя етичните правила на професионалната практика и условията за упражняване на семейната медиация във Франция. Той се спазва от всички практикуващи медиатори“.

През март 2008 г. **FNCM (Националната федерация на центровете за медиация)** прие етичен кодекс, основан на Европейския кодекс за поведение на медиаторите.

#### **Информация и обучение**

Не съществува национален официален уебсайт по въпросите на медиацията.

Понастоящем френското законодателство не изисква специално обучение за провеждане на медиация, освен в областта на семейните дела, където с декрет (*décret*) от 2 декември 2003 г. и с министерска заповед (*arrêté*) от 12 февруари 2004 г. е въведено изискване за **диплома за семеен медиатор (*diplôme de médiateur familial*)**.

В областта на семейната медиация разпоредбите предвиждат обучение, осигурявано от акредитирани центрове, което завършва с получаване на диплома, издавана от регионалния префект след завършване на обучение или в резултат на процес на сертифициране, които потвърждават придобитите от медиатора познания и опит. Центровете за обучение са акредитирани от **Регионалната дирекция по здравеопазване и социални въпроси (*Direction régionale des affaires sanitaires et sociales, DRASS*)**. В тези центрове учащите преминават обучение от 560 часа в продължение на 3 години, в рамките на което са включени най-малко 70 часа практика. В края на обучението кандидатите полагат изпити.

#### **Какви са разносните, свързани с медиацията?**

Извънсъдебната или съдебната медиация се заплащат от лицата, които прибегват до този алтернативен метод за решаване на спорове. Ако страните прибегнат до медиация в хода на съдебното производство, **възнаграждението на медиатора** може да бъде предмет на правна помощ.

Във всички случаи то се **определя от съдията, който определя съдебните разноски (*magistrat taxateur*)** след изпълнение на задачата от страна на медиатора и въз основа на представен доклад или документ за разносните (член 119 от Декрет (*décret*) № 911266 от 19 декември 1991 г.).

Съдията, който определя съдебните разноски, определя сумата на депозита и възнаграждението (членове 1316 и 1313 от Гражданския процесуален кодекс). Поради липсата на нормативно определени разноски **единичната цена** за предоставяне на услугите по семейна медиация е **променлива**. В рамките на национално споразумение между Министерството на правосъдието, Министерството на труда, социалните отношения, семейството и солидарността, Националната каса за семейни помощи (*Caisse nationale d'allocations familiales, CNAF*) и Централната земеделска каса за социална взаимопомощ (*Caisse centrale de mutualité sociale agricole, CCMSA*), службите и органите, които се ползват от услугата „семейна медиация“, са се ангажирали да спазват **национална тарифа с вариращи цени**, които зависят от дохода на страните. В зависимост от преценката на съдията финансовото участие на всяка една от страните за един сеанс е между 5 EUR и 131,21 EUR на човек.

По семейни въпроси **Националната каса за семейни помощи** е въвела система от споразумения, която позволява на различните структури да ползват услугите по семейна медиация, при условие че спазват определени правила.

#### **Възможно ли е принудителното изпълнение на споразумение, постигнато чрез медиация?**

Когато не е образувано съдебно производство, член 1565 от Гражданския процесуален кодекс предвижда възможност постигнатото между страните споразумение да бъде представено за утвърждаване от съдията, компетентен да разглежда съответния вид спорове, за да може то да подлежи на принудително изпълнение.

Когато действително е образувано съдебно производство, член 13112 от Гражданския процесуален кодекс предвижда, че въз основа на отправено искане от страните по спора представеното от тях споразумение се одобрява от съда, който разглежда делото.

Член L.1113 1° от Кодекса за гражданските изпълнителни производства (*Code des procédures civiles d'exécution*) предвижда, че споразуменията, постигнати чрез съдебна или извънсъдебна медиация, на които съдебните или административните юрисдикции са придали изпълнителна сила, представляват изпълнителни основания.

Последна актуализация: 13/02/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.